

Rune Haug
Brurbergveien 8
3405 Lier

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ingebjørg Haug, 32266664

Fylkesmannen fastsetter tvangsgebyr etter jordloven § 20 - ulovlig omdisponering av dyrka jord - 85/3 – Lier

VEDTAK

Fylkesmannen pålegger Rune Haug å tilbakeføre dyrka mark på eiendommen gnr. 85 bnr. 3 i Lier kommune som er omdisponert til parkeringsplass (ca. 2,2 dekar), jf. jordloven § 20.

Frist for tilbakeføring settes 01.09.2020.

Dersom arealet ikke er tilbakeført innen fristen, påløper tvangsgebyr med kr. 2000,- per dag fra og med 02.09.2020.

Fylkesmannens vedtak kan påklages innen 3 uker til Landbruksdirektoratet, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 30. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen.

Sakens bakgrunn

Lier kommune av slo i vedtak av 08.04.2016 din søknad om omdisponering av 2,2 dekar fulldyrka jord til anleggelse/oppgrusing av plass for lagring av redskap og ved på landbrukseiendommen gnr. 85 bnr. 3. Tiltaket var allerede gjennomført før søknad ble sendt til kommunen.

Kommunens vedtak ble påklaget, men klagen ble ikke tatt til følge. Fylkesmannen stadfestet kommunens vedtak 08.02.2018.

Fylkesmannen mottok brev av 10.12.2018 fra Lier kommune hvor det heter:

«Lier kommune underrettet klager om vedtaket og ga ny frist på tilbakeføring av arealet til 1. august 2018. Etter befaring i dag 10. desember 2018 kunne landbrukskontoret se at arealet ikke var tilbakeført, men det er gjort ytterligere tiltak på området. Det var kjørt inn ytterligere masser, terrenget var hevet og det var parkert utstyr der som ikke er knyttet til jordbruksproduksjon.»

Lier kommune viser til at da grunneier ikke har fulgt vedtak som er fattet oversendes saken til Fylkesmannen for fastsetting av tvangsgebyr etter jordloven § 20.

Lier kommune opplyser senere etter gjennomført befarings på eiendommen 01. juli 2019 og 27. april 2020 at vedtak om avslag på søknad om omdisponering ikke er fulgt opp. Tilbakeføring av arealet er ikke gjennomført.

I Fylkesmannens brev av 07.05.2020 ble du varslet om at vi vurderte å fatte vedtak om tvangsgebyr etter jordloven § 20. I brev til Fylkesmannen av 18.05.2020, mottatt i e-post 26.05.2020 viser du blant annet til at det aktuelle arealet ikke er av god jordkvalitet. Det anmodes også om at det gjennomføres en befarings der alle involverte instanser møter.

Det er i din uttalelse også kommentert ulike andre tiltak på eiendommen. Angjeldende sak gjelder imidlertid kun det ca. 2,2 dekar arealet som er opparbeidet som parkeringsplass.

Fylkesmannens merknader

Det rettslige grunnlaget for å ilegge tvangsgebyr

Ifølge jordloven § 9 kan man ikke bruke dyrka jord til formål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon uten tillatelse (dispensasjon). Vi siterer fra jordloven § 9 første ledd første setning og andre ledd første setning:

«Dyrka jord må ikkje brukast til føremål som ikkje tek sikte på jordbruksproduksjon.»

«Departementet kan i særlege høve gi dispensasjon dersom det etter ei samla vurdering av tilhøva finn at jordbruksinteressene bør vika.»

Myndigheten til å fatte vedtak om dispensasjon er delegert fra departementet til kommunen.

Bestemmelsen om tvangsgebyr finner du i jordloven § 20, som har slik ordlyd:

«For å sikre at reglane i §§ 8, 9, 10, 11 og 12 eller vedtak etter desse paragrafane vert gjennomført, kan departementet påleggje den ansvarlege tvangsgebyr.»

Tvangsgebyr kan fastsetjast når brot mot lova sjølv eller vedtak etter lova er oppdaga. Tvangsgebyret kan innkrevjast frå den frist departementet har sett for retting av tilhøvet. Tvangsgebyr kan og fastsetjast på førehand. Det kan fastsetjast at tvangsgebyr aukar så lenge det ulovlege tilhøvet varer ved, eller at det forfell for kvart brot.

Tvangsgebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.»

Fylkesmannen har fått delegert myndigheten fra Landbruks- og matdepartementet til å fastsette tvangsgebyr.

Om jordloven § 20 skriver departementet i forarbeidene til loven, i Ot. prp. nr. 72 (1993-1994), under punkt 5.2.7 at:

«Føremålet er å unngå eit ulovleg tilhøve, og plikta vert utløyyst når eit objektivt ulovleg tilhøve inntre. Føremålet med tvangsgebyret vil med andre ord i alle tilfellene over vera å tvinge fram gjennomføring av landbruksmyndigheitene sine vedtak.»

«Departementet meiner det er grunn til å vera varsam med bruken av tvangsgebyr. Gebyret bør berre fastsetjast dersom eit gebyr vil gi eit oppfyltingspress, og dersom ein finn at skaden ved brotet har eit ikkje ubetydeleg omfang.»

Vilkår for å kunne ilegge tvangsgebyr

Fylkesmannen viser til tidligere vedtak med avslag på søknad etter jordloven § 9 om samtykke til omdisponering av dyrk mark til parkeringsareal, jf Fylkesmannens vedtak av 08.02.2018.

På bakgrunn av opplysningene vi har mottatt fra Lier kommune legges det til grunn at arealet ikke er tilbakeført til dyrka jord. Det foreligger derfor et brudd på jordloven § 9 og vedtak etter denne bestemmelsen. Fylkesmannen finner ikke grunnlag for å gjennomføre befaring, da det ikke er tvilsomt at arealet ikke er tilbakeført til dyrka jord.

Tvangsgebyr kan etter jordloven § 20 ilegges «den ansvarlige» for å sikre at forbudet mot omdisponering av dyrket mark i jordloven § 9 følges. Du er registrert som grunneier og vi legger derfor til grunn at du er den ansvarlige, etter jordloven § 20 første ledd.

Fylkesmannen kan derfor ilegge tvangsgebyr for å sikre at omdisponeringsforbudet i jordloven § 9 blir gjennomført.

Tvangsgebyr er nødvendig

Fylkesmannen har etter dette kommet til at lovens vilkår for å pålegge deg tvangsgebyr etter jordloven er oppfylt. Som sitert ovenfor, framgår det i forarbeidene til loven at bestemmelsen om tvangsgebyr bør brukes med varsomhet, og bare fattes der det vil gi et press til å oppfylle lovens krav.

Fylkesmannen viser til at det har gått lang tid meget lang tid i denne saken, hvor du har fått informasjon og blitt gitt rikelig anledning til å tilbakeføre arealet til dyrka jord. Etter Fylkesmannens vurdering er skaden som følge av det ulovlige forholdet av et ikke ubetydelig omfang. Endelig vedtak i sak om omdisponering av det aktuelle arealet ble fattet tilbake i 2018 uten at dette er fulgt opp. Tvangsgebyr anses derfor å gi et nødvendig oppfyltingspress, for at arealet blir tilbakeført til dyrka jord. Fylkesmannen ser det derfor nødvendig å fatte vedtak om tvangsgebyr.

Tvangsgebyrets størrelse

Jordloven § 20 oppstiller ingen øvre grense for hvor høyt tvangsgebyret kan settes. Formålet med gebyret er at det skal gi den ansvarlige et oppfyltingspress, jf. Ot.prp. nr. 72 (1993-1994), under punkt 5.2.7. Størrelsen på gebyret kan imidlertid ikke settes høyere enn det som er nødvendig for å oppnå dette formålet. Et viktig moment i vurderingen av gebyrets størrelse er i hvilken grad den ansvarlige har nytte av å la være å rette det ulovlige forholdet. Her er det relevant om du har noen fortjeneste ved å unnlate å rette, og hvor store kostnader som kan spares.

Fylkesmannen finner etter en samlet vurdering det nødvendig å sette størrelsen på tvangsgebyret til kr. 2000,- per dag, regnet etter at fristen for tilbakeføring er utløpt, jf. jordloven § 20 andre ledd siste punktum.

Frist for tilbakeføring

Fylkesmannen må sette frist som gir deg rimelig tid til å tilbakeføre arealet etter at vedtaket om tvangsgebyr er fattet. Vi har tatt i betraktning størrelsen på arealet. Videre har Fylkesmannen sett hen til at du allerede har hatt rikelig anledning til å rette opp i forholdet.

Frist for tilbakeføring av arealet til dyrka jord settes til 01.09.2020.

Konklusjon

Fylkesmannen har kommet til at du er ansvarlig for omdisponering av dyrka mark på eiendommen gnr. 85 bnr.3 i Lier kommune, i strid med forbudet mot omdisponering i loven § 9 og vedtak fattet i medhold av denne bestemmelse. Vilkårene for å illegge tvangsgebyr er dermed oppfylt, jf jordloven § 20 første ledd.

Frist for tilbakeføring av arealet til dyrket mark settes til 01.09.2020. Tvangsgebyret settes til kr. 2000,- per dag fra og med 02.09.2020, det vil si etter at fristen for tilbakeføring er utløpt, jf. jordloven § 20 andre ledd.

Med hilsen

Helge Nordby
seksjonssjef
Landbruksavdelingen

Ingebjørg Haug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Lier kommune Postboks 205 3401 LIER